

Årsredovisning 2022 Region Norrbotten

Dnr 00323-2023

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar att:

1. Godkänna Region Norrbottens årsredovisning för 2022
2. Till resultatutjämningsreserven avsätta 174 mnkr av årets resultat
3. Ombudgetera budgetöverskott för 2022 till 2023 avseende införandeprojektet framtidens vårdinformationssystem, FVIS, genom att utöka budgeten för projektet för 2023 med 12,8 mnkr och minska det budgeterade resultatet för 2023 med motsvarande belopp
4. Ombudgetera budgetöverskott för 2022 till 2023 avseende riktade statsbidrag att nyttjas för bearbetning av vårdköerna genom att utöka regionens budget för kökortningsåtgärder för 2023 med 110 mnkr och minska det budgeterade resultatet för 2023 med motsvarande belopp
5. Ombudgetera budgetöverskott för 2022 till 2023 avseende projektet sammanhållen planering och uppföljning med 0,5 mkr och minska det budgeterade resultatet för 2023 med motsvarande belopp
6. Utöka investeringsramen för 2023 med 10,2 mnkr från 352 mnkr till 362,2 mnkr

Regionstyrelsen beslutar under förutsättning av att regionfullmäktige beslutar enligt ovan att

1. Utöka investeringsramen för 2023 för akuta investeringar med 10,2 mnkr
2. Tillföra 12,8 mnkr till införandeprojektet för framtidens vårdinformationssystem, FVIS
3. Tillföra ekonomiavdelningen anslag motsvarande 0,5 mnkr för fortsatt utveckling av planerings- och uppföljningsverktyget Stratsys
4. Tillföra 110 mnkr till division regiongemensamt till anslaget för nationella överenskommelser för kökortningsåtgärder

Yttrande till beslutsförslaget

Regionens resultat för 2022 visar på en stabil ekonomi. Ekonomin ger regionen möjlighet att arbeta långsiktigt för att möta de framtida ekonomiska och verksamhetsmässiga utmaningarna. En långsiktigt hållbar ekonomi är

också grunden för en bra och stabil verksamhet som utgår ifrån en oförändrad skattesats. Den ger oss också möjligheter att kunna göra satsningar på alla verksamhetsområden och att kunna vidareutveckla vården.

Årsredovisningen visar på att de sex politiskt fastställda strategiska målen endast är delvis uppfyllda vilket är en bild som setts under flera år tillbaka. Förändringar behövs framöver i sättet att styra både uppdrag och ekonomi för att förbättra genomslaget av den politiska styrningen. För att också kunna hantera den stora utmaning som kompetensförsörjningen innebär måste regionen och dess medarbetare och chefer arbeta närmare tillsammans. Region Norrbotten behöver därför ett mer tillitsbaserat ledarskap.

Sammanfattning

Årets resultat för 2022 är positivt med 272 mnkr trots ett betydande negativt finansnetto. Verksamhetens resultat är positivt med 984 mnkr vilket är 580 mnkr bättre än budget.

Det finansiella målet har förändrats under 2022 och innebär att verksamhetens resultat ett normalt år ska ligga mellan 1 och 3 procent av skatter, statsbidrag och utjämning. Målet uppnås med god marginal för 2022 liksom det gjort för de senaste tre åren.

Bedömningen av de strategiska målen visar att samtliga sex strategiska mål kommer är delvis uppnådda vid årets slut. En sammanvägning av måluppfyllelsen för regionens finansiella mål och verksamhetsmål resulterar i bedömningen att Region Norrbotten har en delvis god ekonomisk hushållning.

Beslutsunderlag

Årsredovisning Region Norrbotten 2022

Årsredovisning Region Norrbotten 2022, bilaga Måluppfyllelse

Årsredovisning Region Norrbotten 2022, bilaga Uppföljning internkontrollplan 2022

Ärendet

Ekonomiskt delårsresultat per augusti

Region Norrbottens ekonomiska resultat är positivt med 272 mnkr vilket är 322 mnkr sämre än budget. En avsättning till resultatutjämningsreserven är möjlig att göra i årsbokslutet med 174 mnkr då årets resultat överstiger 1 procent av skatter och statsbidrag.

Verksamhetens resultat är 984 mnkr, vilket är 580 mnkr bättre än budget och 9 mnkr bättre än föregående år. Verksamhetens resultat i förhållande till

skatter, generella statsbidrag och utjämning är 10,1 procent vilket innebär att regionen med god marginal når det finansiella målet på en till tre procent.

Nettokostnaderna har ökat med 4,9 procent. Föregående år belastades verksamhetens resultat av en engångskostnad för förändrande livslängdsantaganden. Justerat för denna engångskostnad är nettokostnadsutvecklingen 8,0 procent jämfört med 2021. Det är intäkterna från nationella medel och kostnadsersättningar som är lägre än föregående år.

I resultatet ingår kostnadsersättningar från staten med totalt 680 mnkr, varav nationella medel 388, uppskjuten vård och covid-19 relaterad vård 144 mnkr, samt PCR-tester, snabbtester, vaccination och smittspårning med 148 mnkr. Det är en minskning med 245 mnkr jämfört med 2021. Ersättning har också erhållits för ökade sjuklönekostnader under pandemin med 24 mnkr.

Divisionerna har ett negativt utfall på 64 mnkr vilket förklaras av högre kostnader för inhyrd personal, sjukresor och sjuktransporter och köp av vård. Ytterligare en orsak är förlorade intäkter i tandvården till följd av avsaknad av klinisk personal

Regiongemensamma verksamheter redovisar ett positivt utfall med 361 miljoner kronor. Detta resultat beror i huvudsak på kostnadsersättning från staten samt ej förbrukade medel för vårdval, primärvård och privata vårdgivare. Verksamheterna under den regionala utvecklingsnämnden har ett överskott på 8 miljoner kronor jämfört med budget, ett resultat som har koppling till ett överskott inom kulturverksamheterna och ett underskott för regional utveckling.

Skatteintäkterna ökar som följd av en förbättrad skatteunderlagsprognos. Finansnettot är negativt med -712 mkr vilket är 902 mnkr sämre än budget och förklaras med minskning av pensionsportföljens marknadsvärde. Resultat efter balanskravsjusteringar är 1 328 mnkr.

Väsentliga personalförhållanden

Den sista december 2022 har regionen 6 694 medarbetare, vilket är en minskning med 63 medarbetare jämfört med samma tidpunkt föregående år. Minskningen av medarbetare inom vården berör flertalet yrkesgrupper och beror till stor del på det utmanande rekryteringsläget samt pensionsavgångar.

Den totala arbetade tiden exklusive jour- och beredskap är i genomsnitt -92 årsarbetare lägre (1,6 procent) än samma period föregående år, varav egen personal -146 årsarbetare och inhyrd personal +54 årsarbetare. Den lägre arbetade tiden för egen personal beror på färre anställda och ökad frånvaro. Ökningen av inhyrd personal beror till stor del på brist på egen personal vilket innebär fortsatt stort behov av inhyrd sjukvårdspersonal.

Regionens sjukfrånvaro för helåret 2022 landade på 6,8 procent, vilket är en höjning med 0,87 procentenheter jämfört med helåret 2021.

Extratiden, det vill säga jour och beredskap, övertid och fyllnadstid för egen personal, har i snitt varit 10,4 procent högre 2022 jämfört med föregående år.

Samlad bedömning av måluppfyllelsen avseende fullmäktiges strategiska mål

Bedömningen av måluppfyllelsen av de strategiska målen är en samlad bedömning, vilket innebär att resultatet för enskilda styrmått inte nödvändigtvis får avgörande genomslag på måluppfyllelsen, utan även aktiviteter och andra faktorer påverkar.

God ekonomisk hushållning

Bedömningen av de strategiska målen för helåret visar samtliga sex strategiska mål kommer att delvis vara uppnådda vid årets slut. En sammanvägning av måluppfyllelsen för regionens finansiella mål och verksamhetsmål resulterar i bedömningen att Region Norrbotten har en delvis god ekonomisk hushållning. Det finansiella målet har förändrats under 2022 och innebär att verksamhetens resultat ett normalt år ska ligga mellan 1 och 3 procent av skatter, statsbidrag och utjämning. Målet uppnås med god marginal.

Samhälle

Ett livskraftigt län

Det strategiska målet bedöms vara delvis uppfyllt vid årets slut.

Besked under 2021 om flera etableringar och investeringar i länet bidrar till att Norrbotten upplevs attraktivt i arbetet med samhällets omställning. Koordinerande insatser från Region Norrbotten som regionalt utvecklingsansvarig efterfrågas i hög grad och mynnar ut i flertalet nätverk som samverkan alltmer och på ett mer avancerat sätt. Under 2022 har fler företag aviserat att de planerar för etablering och arbetet med investeringar i infrastruktur och bostäder i många av länets kommuner planeras för att möta framtida behov. Kompetensförsörjning pekas ut som den största enskilda utmaningen för samhället i stort.

Under 2022 har ytterligare 13 filialer och 12 servicepunkter beviljats medel. Av de som har beviljats medel under 2022, så har sju servicepunkter samt åtta filialer startat. Vid årsskiftet var 17 filialer och 15 servicepunkter i drift.

Medborgare

Trygg norrbottning med god livskvalitet

Det strategiska målet bedöms vara delvis uppfyllt vid årets slut.

Tillgängligheten till hälso- och sjukvården har fortsatt utmaningar på flera områden men de kraftfulla åtgärder som vidtagits efter pandemin har börjat

ge effekt i vissa delar. Andelen patienter som fått en medicinsk bedömning i primärvården inom tre dagar är relativt hög och något bättre än föregående år. Telefontillgängligheten hos hälsocentralerna är något lägre än föregående år i genomsnitt och variationen mellan enheter är fortsatt hög. Väntetiden till åtgärd inom specialiserad vård har minskat medan väntetiden till första besök till läkare ökat något. Barn- och ungdomspsykiatri har fortsatt långa väntetider. Inom Folktandvården är andelen barn och unga som blir färdigbehandlade vid ett besök nära målet och något bättre än föregående år. Arbetet med att stödja hälsosamma levnadsvanor går framåt med en ökning av andelen patienter som får rådgivande samtal vid ohälsosamma levnadsvanor. Även andelen genomförda hälsosamtal till åldersgrupper som fyller jämnt har ökat. Antalet patienter som fått fråga om våldsutsatthet i nära relation är relativt oförändrat jämfört med föregående år. Detsamma gäller för andelen patienter med misstänkt depression eller ångestsyndrom som fått strukturerad suicidbedömning.

Kulturinsatserna är i full gång och omfattande planer för året är färdigställda. Insatser görs för att utveckla och stärka arrangörsledet i Norrbotten. Det finns ett strukturerat arbete för dialoger med nationella minoriteter och insatser inom bland annat Polarbibblo som sammantaget stärker språkutvecklingen. De satsningar inom kompetensförsörjningsområdet som genomförs har ett positivt utfall.

Verksamhet

God, nära och samordnad vård

Det strategiska målet bedöms vara delvis uppfyllt vid årets slut.

Andelen digitala besök har minskat något jämfört med föregående år. Andelen personer 80 år eller äldre som besökt en akutmottagning under året är oförändrat. I arbetet med samordnade individuella planer, SIP, har andelen patienter som har en fast vårdkontakt minskat. Andelen upprättade planer där individen deltagit i samordningsmötet har minskat något. Inom den palliativa vården har andelen patienter med dokumenterad behandlingsstrategi ökat betydligt för båda könen. Andelen vårdtillfällen där patienten varit utskrivningsklar mer än ett dygn har ökat. Oplanerade återinskrivningar inom 30 dagar för personer 65 år eller äldre har ökat något för kvinnor och minskat för män.

Antalet uthämtade antibiotikarecept i regionen uppnår målet för 2022. Andelen patienter 75 år eller äldre med fler än fem läkemedel, med en sökbar läkemedelsberättelse i journalen, är oförändrad jämfört med föregående år.

Andelen vårdskador har minskat och är nära målet för 2022. Antalet fallskador har minskat något men når inte målet om en halvering. I regionens arbete med kunskapsstyrning har tre gap-analyser genomförts under året, alltså en

jämförelse av organisationens aktuella prestation med den potentiella prestationen. Inga nya vårdförlopp har införts.

Behovsstyrd regional utveckling i samverkan

Det strategiska målet bedöms vara delvis uppfyllt vid årets slut.

Behovsstyrd regional utveckling i samverkan följs upp med framtagning av ny kulturplan och regional biblioteksplan, samt översyn av processen för kulturstöd med förslag på åtgärder för förbättrad effektivitet och kontroll.

Kulturenheten har uppdaterat villkor för verksamhetsstöd och riktlinjer för samtliga kulturstöd som Region Norrbotten hanterar. Ändringarna beslutades i Regionala utvecklingsnämnden i april 2022. En upphandling för översyn av övriga kulturstöd och uppföljning av dessa har gjorts. Public Partner KB erbjuder uppdraget under 2023. Verksamheten har en god struktur för samverkan med andra aktörer. Behovet från externa aktörer att nyttja regionen som möjliggörare med anledning av de aviserade etableringarna ökar och verksamheten märker av den ökade efterfrågan och kan komma att påverka verksamhetens samlade förmåga att leverera utifrån uppsatta mål. Den ökade ramen om 6,5 miljoner till avdelningen kommer innebära nyanställningarna vilket ämnar till att förstärka arbetet med att stödja den regionala utvecklingen hos länets privata och offentliga aktörer. Arbetet med att genomföra regionala strategier, planer och program fortlöper. Arbetsätt och metoder utvecklas. Samtliga projektstöd hanteras nu inom ramen för Tillväxtverkets system Nyps i och med att kulturstöden gått över till Nyps.

Medarbetare

Hållbar kompetensförsörjning

Det strategiska målet bedöms vara delvis uppfyllt vid årets slut.

Pausade aktiviteter har kunnat återupptas efter år med pandemi och omställning. Bemanningen av vården under semesterperioden 2022 har varit en utmaning även detta år men delvis gått att lösa. Extra ersättning har utgått till medarbetare som på frivillig basis, efter förfrågan från arbetsgivaren, flyttat sin semester samt tjänstgjort extrapass under de mest kritiska veckorna under sommaren. Den totala kostnaden inklusive tillhörande kostnad för övertid för 2022 är 82 miljoner kronor exklusive sociala avgifter, vilket är ökning med 32 miljoner kronor jämfört med 2021. Kostnadsökningen i år jämfört med föregående år beror till stor del på de beslutade höjningarna av ersättningsnivåer för extrapass. En annan orsak är att målgrupperna utökades vilket gav fler medarbetare möjlighet att flytta sin semester eller tjänstgöra extrapass.

Den totala arbetade tiden inklusive inhyrd personal till och med december 2022 är 1,6procent lägre jämfört med 2021. Andelen kostnad för inhyrda av personalkostnaden har ökat från 8,1 procent 2021 till 11,5 procent 2022. Den sista december 2022 har regionen 6 694 medarbetare, vilket är en minskning med 63 medarbetare jämfört med samma tidpunkt föregående år. Antalet tillsvidareanställda har minskat med 3 och antalet vikarier och tillfälligt anställda har minskat med 60. Personalomsättningen för tillsvidareanställda

medarbetare som gått externt under året uppgår till 10,2 procent vilket är en ökning jämfört med 2021. Andelen pensionsavgångar uppgår till 2,1 procent vilket är på samma nivå som 2021.

Region Norrbotten har genomfört extra lönesatsningar på tandläkare, distriktssköterskor, undersköterskegrupper samt medicinska sekreterare år 2022. Utifrån tidigare beslut genomförs även en extra lönesatsning på biomedicinska analytiker, sjuksköterskor, röntgensköterskor varav den övervägande delen riktas till gruppen specialistsjuksköterskor och barnmorskor.

En medarbetarenkät genomfördes hösten 2022. Den visar höga siffror på *Hållbart Medarbetarengagemang*, *Ledarskap* och *Motivation*, siffror som är jämförbara med resultatet då enkäten genomfördes senast (år 2018). *Ambassadörskap* och *Delaktighet* har fått lägre resultat än vid den senaste mätningen, och arbetet med att skapa ett arbetsgivarvarumärke med medarbetarlöfte har tagits upp på nytt.

Regionens sjukfrånvaro har höjts med 0,87 procentenheter i jämförelse med föregående år. Den korta sjukfrånvaron har ökat mest med 0,67 procentenheter, medan den långa står för en ökning på 0,2 procentenheter. Både kvinnor och mäns sjukfrånvaro har ökat. Kvinnornas sjukfrånvaro blev för året 7,37 procent (6,44 procent 2021), medan männens blev 4,43 procent (3,72 procent 2021). Skillnaden mellan män och kvinnors sjukfrånvaro är 2,94 procentenheter (2,7 procentenheter 2021).

Under 2022 är andelen hälsofrämjande och förebyggande insatser inom Företagshälsan 73 procent av antalet utförda timmar. Detta är en ökning med 7 procentenheter jämfört med samma period föregående år. 37 procent av uppdragen är kopplade mot grupp. Under 2021 så bestod uppdragen av 25 procent gruppärenden, vilket innebär en ökning av stöd för arbetsgrupper och en minskning av stöd inom rehabilitering på individnivå.

Regionen har genomfört totalt fyra ledarskapsutbildningar, efter flera år av uppehåll. Ytterligare en utbildning har startats under hösten och pågår till februari 2023. Flera rekryteringsinsatser har under 2022 genomförts nationellt och internationellt för yrkesgrupper inom hälso- och sjukvård, tandvård samt IT/MT.

Ekonomi

Långsiktigt hållbar ekonomi

Det strategiska målet bedöms vara delvis uppfyllt vid årets slut.

Årets resultat för 2022 är positivt med 272 mnkr trots ett betydande negativt finansnetto. Verksamhetens resultat är positivt med 984 mnkr vilket är 580 mnkr bättre än budget. De positiva resultaten de senaste åren har också medfört att regionens soliditet och likviditet har stärkts betydligt. Soliditeten för

2022 uppgår till 19 procent med hela pensionsåtagandet medräknat vilket få regioner kan matcha, liksom att tillgänglig likviditet och kortfristiga placeringar uppgår till 8,5 miljarder kronor. Regionen har en resultatutjämningsreserv som efter 2022 års möjliga avsättning om 174 mnkr uppgår till 1,8 miljarder kronor. Regionens ekonomi är stark vilket ger möjligheter att arbeta långsiktigt. De mer opåverkbara risker som finns i ekonomin idag är kopplade till osäkerheter kring lågkonjunktur, global oro, inflation och skatteunderlagets utveckling. De ekonomiska utmaningarna relaterade till befintliga budgetunderskott, styrning och ledning, kostnadseffektivitet och produktivitet, kompetensförsörjning och kollektivtrafik, är betydande och kan ha stor potentiell påverkan på regionens framtida ekonomi. En stark ekonomi ger goda förutsättningar att hantera riskerna och en förändrad planerings- och budgetprocess ska också bidra till att stärka långsiktighet och dialogen, den strategiska styrningen och prioriteringsförmågan.

Om- och tilläggsbudgetering

	Budgetöverskott 2022	Om- och tilläggsbudgetering 2023
Budgetöverskott införande projekt framtidens vårdinformationssystem, FVIS	+12,8	+12,8
Budgetöverskott avseende statsbidrag för kökordningsåtgärder	+110,0	+110,0
Budgetöverskott projekt sammanhållen planering och uppföljning	+0,5	+0,5
Summa ombudgetering driftbudget	+123,3	+123,3
Utökad investeringsbudget för akuta investeringar	0	+10,2

Införande projektet för framtidens vårdinformationssystem, FVIS, har pga tidsförskjutningar i projektarbetet inte förbrukat hela 2022 års budget. Överskottet för 2022 uppgick till 12,8 mnkr och ingår i 2022 års resultat. Förskjutningarna innebär att planerat arbete i stället kommer att genomföras 2023 varför budgeten också behöver följa med. Ej förbrukade budgetmedel för 2022 för FVIS-projektet motsvarande 12,8 mnkr föreslås därför ombudgeteras till 2023.

För 2022 erhöles i december 2022 ej budgeterade bonusersättningar och omfördelningar avseende prestationsbaserade statsbidrag för ökad tillgänglighet och för ökat antal AT-tjänster. Totalt uppgick dessa oplanerade ersättningar till 82 mnkr vilka resultatfördes 2022 och medförde ett motsvarande oplanerat budgetöverskott. Under 2022 erhöles även statsbidrag för uppskjuten vård

och covid-19 relaterad vård med totalt 143 mnkr vilka har genererat ett ohöverskott med 28 mnkr, tillsammans 110 mnkr. För att kunna nyttja dessa medel för åtgärder i det fortsatta arbetet med att bearbeta vårdköerna, föreslås dessa budgetöverskott ombudgeteras till 2023.

Projektet för införande av sammanhållen planering och uppföljning genom införande av planerings- och uppföljningsverktyget Stratsys redovisar ett budgetöverskott mot fastställd projektbudget med 1,6 mkr. Projektet avslutas i februari 2023 och vissa konsultinsatser som inte har kunnat genomföras i projektet överlämnas till förvaltningsorganisationen att slutföra. För att möjliggöra resurser för dessa insatser föreslås därför att en del av överskottet motsvarande 0,5 mkr ombudgeteras till 2023.

Total investeringsram för 2023 fastställdes till 352 mnkr. I denna ingick ett budgetutrymme för akuta investeringar som i regionstyrelsens plan för 2023 fastställdes till 10,6 mnkr. Denna ram för akuta investeringar har helt förbrukats i samband med den uppgörelse som träffats med Luleå kommun om ambulansverksamheten. För 2023 finns därför behov av att återställa en tillgänglig investeringsram för akuta investeringsbehov. Förslaget är därför att utöka investeringsramen för 2023 genom en tilläggsbudget med 10,2 mnkr till totalt 362,2 mnkr, i syfte att regionstyrelsen ska kunna återställa den akuta investeringsramen. Förslaget bedöms endast påverka resultatbudgeten för 2023 marginellt.

Sammantaget uppgår föreslagna ombudgeteringar inom driftbudgeten till 123,3 mnkr. Effekten för 2023 är att årets resultat försämras med motsvarande belopp från +49 mnkr till -80,8 mnkr. Det negativa resultatet för 2023 planeras att utjämnas via regionens resultatutjämningsreserv och medför därför inget återställningsbehov.

	Resultatbudget 2023 enligt strategisk plan	Ombudgetering	Reviderad resultatbudget 2023
Årets resultat, mnkr	42,5	-123,3	-80,8

Jämställdhetsperspektiv

Region Norrbotten arbetar för att jämställdhetsperspektivet ska vara integrerat i måluppfyllelsen. I denna delårsrapport med bilagor redovisas ett antal styrmått könsuppdelat samt att statistik över besök, vårdtillfällen och operationer redovisas per kön. När den könsuppdelade statistiken synliggörs finns möjlighet att på visa på skillnader som på sikt kan påverka jämställdheten mellan kvinnor och män i positiv riktning.

Barnrättsperspektiv

Barn kan påverkas indirekt av beslutet. Hur beslutet påverkar barn är svårt att bedöma därmed genomförs ingen prövning av barnets bästa inför beslutet.

Protokollsutdrag skickas till:

Ekonomi- och uppföljningsavdelningen, Ekonomidirektör